

SOSYAL GÜVENLİK HUKUKUNDA MÜEYİDESİ AĞIR BİR İŞVEREN YÜKÜMLÜLÜĞÜ: İŞE GİRİŞ VE İŞTEN AYRILIŞ BİLDİRGESİ

Murat GÖKTAŞ*

I- GİRİŞ

İşverenlerin işe aldığı çalışanlarını ve işten çıkan çalışanlarını Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesi yükümlülüğü en önemli işveren yükümlülüklerinden biri haline gelmiştir. Özellikle 5510 sayılı Kanuna 18.02.2009 tarih ve 5838 sayılı Kanun ile eklenen ek madde 1'e dayanılarak yürürlüğe konulmuş bulunan Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Sigortalı ve İşyeri Bildirimlerinin Bazı Kurumlara Yapılması Gereken Bildirimler Yerine Geçmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile işyeri ve sigortalılara ilişkin olarak Kuruma yapılan bildirimlerin Bakanlığın Bölge Müdürlüklerine ve İş-Kur'a yapılması gereken bildirimler yerine geçeceğinin öngörülmesi bu yükümlülüğün önemini daha da artırmıştır.

Bu yazımızda, 5510 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemeler ile en önemli işveren yükümlülüklerinden biri haline gelen işe giriş ve işten ayrılış bildirimlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesinde işverenlerin ve meslek mensuplarının dikkat etmesi gereken hususlar irdelenmiştir. Bu anlamda makale içinde sigortalılığın başlangıcı ve Kuruma bildirilmesi başlığı altında hizmet akdine tabi çalışanların, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların ve Kamu Kurumlarında çalışanların sigortalılıklarının başlangıcı, işe giriş bil-

* İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdür Yardımcısı-SGK Başmüfettişi

dirgelerinin Kuruma verilmesi ve gerekli durumlarda bu bildirgelerin iptal edilmesi, bildirim sürelerine uyulmaması halinde karşılaşılabilecek idari yaptırımlar üzerinde durulmuştur. Yine makale içinde 5510 sayılı Kanun ile getirilen işveren yükümlülüklerinden biri olan işten ayrılış bildirgesinin Kuruma verilmesi ve gerekli durumlarda iptal edilmesi veya düzeltme amacıyla güncellenmesi konularında bilgilere yer verilmiştir.

II- SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI VE KURUMA BİLDİRİLMESİ

A. Hizmet Akdine Tabi Çalışanlar

5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”nun (5510 sayılı Yasa, 2006) 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında (4/I-a) sigortalı sayılan “hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların” sigortalı hak ve yükümlülükleri çalışmaya, mesleki eğitime veya zorunlu staja başladıkları tarihten itibaren başlar(5510., m.7/I,a). İşverenler 4/I-a kapsamında hizmet akdine tabi çalıştırdıkları sigortalılarına ait sigortalı işe giriş bildirgelerini en geç sigortalılık başlangıç tarihinden önce e-sigorta yoluyla Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) bildirmekle yükümlüdür.

Bir başka ifadeyle sigortalıların Kuruma bildirilmesinde genel kural sigortalıların işe başlamadan önce işverenleri tarafından örneği Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği ekinde yer alan işe giriş bildirgesiyle Kuruma bildirilmesidir. Buna karşın kanun koyucu belli iş kollarında çalıştırılan sigortalıların Kuruma bildirilme sürelerinde kanunda istisnalar getirmiştir (Güzel ve ötekiler, 2009, 148).

1. İşe Giriş Bildirgesinin Kuruma Verilme Sürelerine Getirilen İstisnalar

Yukarıda da belirttiğimiz gibi genel kural, kanunun 4/1-a kapsamına

giren sigortalıların işe giriş bildirgelerinin çalışmaya başlamadan önce kuruma verilmesidir. Ancak kanun koyucu bazı durumlarda bu genel kurala istisnalar getirmiştir. Bu istisnalardan ilki; inşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde hizmet akdi ile işe başlatılacak sigortalılar içindir. Bu iş kollarında hizmet akdine tabi çalıştırılmaya başlanılan sigortalıların **çalışmaya başlatıldıkları gün** işe giriş bildirgelerinin Kuruma verilmesi gerekmektedir.

Diğer bir istisna ise, yabancı ülkelerde sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında işe alınarak çalıştırılanlar ile ilgilidir. Bu şekilde işe başlatılan sigortalıların **çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde** işe giriş bildirgeleri Kuruma verildiğinde bu bildirim yasal süresinde yapılmış sayılacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken husus bir aylık bildirimim sefer esnasında işe alınan sigortalılar için olduğudur. Diğer türlü işe alınan sigortalılar için bildirimim genel kurala göre işe başlamadan önce yapılması gerekir (Tuncay ve Ekmekçi, 2009, 188).

Yine Kamu idarelerince istihdam edilen 4447 sayılı “İşsizlik Sigortası Kanunu”na göre işsizlik sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanlarda istisna kapsamındadır. Bu sigortalıların **çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde**, işe giriş bildirgelerinin Kuruma verilmesi halinde bildirimlerin yasal süresi içinde yapıldığı kabul edilecektir (5510., m. 8/a,b,c).

Kanunla tanınan diğer bir istisna ise Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilecek işyerleri içindir. Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilecek bu işyerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde çalışmaya başlayan sigortalılar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren **en geç söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihe kadar** verilen işe giriş bildirgeleri yasal süresi içinde verilmiş sayılacaktır.

Belirtmeliyiz ki, ilk işyerindeki çalışmasına ait sigortalı işe giriş bildirgesi süresinde Kuruma verilerek, tescil işlemi yapılmış olan sigortalının, naklen ve hizmet akdi işlemi sona ermeden aynı işverenin aynı yada başka bir ünite de tescil edilmiş diğer işyerinde çalışmaya başlaması halinde yasal süresi

dışında yapılan bildirimler de süresinde yapılmış sayılır (SSİY, m.11/III-ç). Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin(Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği, 2010) bu hükmünden anlaşılması gereken naklen ve hizmet akdi sona ermeden aynı işverenin aynı yada başka ünite de tescil edilmiş diğer işyerinde çalışmaya başlayan sigortalılar için yeni işyerinden de e-sigorta yoluyla sigortalı işe giriş bildirgesi verilmesi gerektiğidir. Ancak işe giriş bildirgesinin süresi dışında verilmesi halinde işveren hakkında ayrıca idari para cezası uygulanmayacaktır.

2. İşe Giriş Bildirgesinin Kuruma Verilmesi

5510 sayılı Kanunda, sigortalı olarak çalıştırılacak kişilerin işe giriş bildirelerinin şeklinin, içeriğinin ve bildirgenin verilme yönteminin Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Kanunun verdiği yetkiye dayanarak Kurum işe giriş bildirgesinin e-sigorta yoluyla verileceği şeklinde bir düzenlemeye gitmiştir. Bir başka ifadeyle Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 11. maddesine göre; işverenler 4/I-a kapsamında sigortalı sayılan bu sigortalıları çalışmaya başladıkları tarihten **önce, Kuruma e-sigorta yoluyla** bildirmekle sorumludurlar.

Yönetmelikte, 5510 sayılı Kanunun 4/I-a kapsamındaki sigortalıların işe giriş bildirelerinin e-sigorta yoluyla bildirileceği düzenlenmiş olmakla birlikte Kurum tarafından çıkarılan Tebliğ'de bazı istisnalara yer verilmiştir. Tebliğe göre 5510 sayılı Kanunun 4/I-a bendine göre sigortalıları çalıştıran işverenlerden aylık prim ve hizmet belgesini zorunlu olarak e-sigorta yoluyla verenler; 01.11.2008 tarihinden itibaren sigortalı tekrar işe giriş bildirgesini, 01.12.2008 tarihinden itibaren ise sigortalı ilk işe giriş bildirgesini e-sigorta yoluyla internet üzerinden Kuruma vermek zorundadırlar. (Kurt, 2008, 51). Buna göre aylık prim hizmet belgesini zorunlu olarak e-sigorta yoluyla verenler dışında kalanlar işe giriş bildirgesini kâğıt ortamında da Kuruma verebileceklerdir.

Belirtmeliyiz ki, aylık prim hizmet belgesini zorunlu olarak e-sigorta yoluyla verenler için 5510 sayılı Kanunun 4/I-a kapsamındaki çalışanlarının işe giriş bildirgelerinin e-sigorta yoluyla verilmesi zorunluluğu getirildiğinden, bu kişiler işe giriş bildirgelerini Kanunda belirtilen yasal süreler içinde kağıt ortamında Kuruma verseler dahi haklarında 5510 sayılı Kanunun 102. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

2. İşe Giriş Bildirgesinin İptal Edilmesi veya Güncellenmesi

İşverene sigortalıyı daha işe başlatmadan önce SGK'ya bildirme yükümlülüğü getirilerek sigortalının sosyal güvenceden yoksun kalması, SGK'nın ise prim kaybına uğraması önlenmek istenmişse de bildirim yapılan işçinin herhangi bir nedenle işe zamanında yada hiç başlamaması halinde önceden verilen işe giriş bildirgesine istinaden ne tür bir işlem yapılacağı önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Belirtmeliyiz ki, bu konuyla ilgili olarak Kanunda açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Ancak böylesi bir durumla karşılaşan işverenin; işçi işe hiç başlamamış ise işe giriş bildirgesinin iptal edilmeli, işçi işe giriş bildirgesinde belirtilen tarihten daha sonraki bir tarihte işe başlamış ise ilk verilen işe giriş bildirgesinin tarihinin düzeltilmesi, için yazı olarak ilgili SGK birime müracaat etmesi gerekir (Tuncay ve Ekmekçi, 2005, 236). Belirtmeliyiz ki, talep yazısına işyeri çalışanlarının da imzasını taşıyan bir tutanağın eklenmesi isabetli olacaktır.

İşveren yada yetki verdiği kullanıcı tarafından e-sigorta yoluyla verilen sigortalı işe giriş bildirgesinde, işe başlama tarihinin yanlış yazılması, sigortalılık koluna ait kodun yanlış seçilmesi gibi nedenlerle işe giriş bildirgelerinin hatalı verilmesi halinde bildirgenin düzeltme amaçlı güncellenmesi yada iptal edilerek yeniden verilmesi mümkündür. Ancak e-sigorta yoluyla yapılacak sigortalı işe giriş bildirgesinin iptali bildirgenin verildiği gün içinde yapılabilmektedir. İşlemin yapıldığı gün içinde sigortalı işe giriş bildirgesi iptali yapılmadığı takdirde e-sigorta yoluyla iptal yapma imkanı ortadan kalkmaktadır.

Bu durumda iptal talebinin dilekçe ile kağıt ortamında SGK birimine yapılması gerekir. Yine e-sigorta yoluyla verilen işe giriş bildirgesinde “İşe Giriş Tarihi”nin ve “Sigorta Kolu” bilgilerinin hatalı olduğunun anlaşılması halinde bu hataların aynı gün içinde düzeltilmesi e-sigorta üzerinden yapılabilmektedir. Yaşlılık aylığı alan sigortalılar için verilen işe giriş bildirgesinde “Sigorta Kolu” bilgisinin hatalı işaretlenmesi durumunda ise bu hata işe giriş tarihinin bildirildiği ayın 12 si ile ayın sonuna kadar e-sigorta üzerinden düzeltilebilmektedir.(Göktaş ve Özdamar, 2010, 180)

B. Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanlar

5510 sayılı Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan; ticari kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usulde gelir vergisi mükellefi olanların sigortalılıkları bu mükellefiyetlerinin başladığı tarihte başlar ve bu tarihten itibaren **ilgili vergi dairelerince**, gelir vergisinden muaf olanların sigortalılıkları esnaf ve sanatkarlar sicil müdürlüklerince, tescillerinin yapıldığı tarih itibarıyla başlar ve bu tarihten itibaren **esnaf ve sanatkarlar müdürlüklerince**, en geç on beş gün içinde **Kuruma e-sigorta yoluyla** bildirilir (Şakar, 2009, 135)

Şirket ortaklarından; kolektif şirket, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ile donatma iştiraki ortaklarının sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihte başlar ve bu tarih itibarıyla **vergi dairelerince**, anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının sigortalılıkları yönetim kurulu üyeliğine seçildikleri tarihte başlar ve bu tarih itibarıyla **şirket yetkililerince**, limitet şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının sigortalılıkları şirketin ticaret siciline tescil edildiği tarihte başlar ve bu tarih itibarıyla **ticaret sicil memurluklarınca**, en geç on beş gün içinde Kuruma bildirilir (Tuncay ve Ekmekçi, 2009, 191)

Belirtmeliyiz ki, limitet şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarından hisse devri alan yeni ortaklarının sigorta-

lıkları ortaklar kurulunca devrin yapılmasına karar verildiği tarihte başlayacaktır. Bu tarih itibariyle ortaklar kurulu kararının, hisse devrine ilişkin tanzim edilen noter devir sözleşmesinin, devrin yapıldığının işlendiği pay defterinin birer sureti veya devir ticaret sicil memurluğunca tescil edilmiş ise ticaret sicil gazetesinde ilan edildiği nüshasının ibraz edilmesi kaydıyla **şirket yetkililerince** en geç on beş gün içinde Kuruma bildirilir.

Yine Köy ve Mahalle muhtarlarının sigortalılıkları muhtar seçildikleri tarih itibariyle başlar ve bu tarih itibariyle **il veya ilçe mülki amirliklerince** on beş gün içinde Kuruma bildirimleri yapılır. Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların sigortalılıkları ise bağlı oldukları ziraat odalarınca veya kendilerince bir yıl içinde bildirilmesi halinde odaya kaydedildikleri tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise bildirim Kuruma yapıldığı tarihten başlar. Sigortalılığın başladığı tarih meslek kuruluşuna kayıtlarının yapıldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde **ziraat odalarınca** veya ziraat odalarının bulunmadığı yerlerde **tarım il/ilçe müdürlüklerince** Kurumun ilgili ünitesine bildirilmek zorundadır.

Esas itibariyle 5510 sayılı Kanunun 4/I-b kapsamındaki kişilerin sigortalılık başlangıçlarının ilgili Kurum ve Kuruluşlarca e-sigorta yoluyla Kuruma bildirilmesi amaçlanmakta olup yeterli internet ve elektronik alt yapılarının olmadığı gözetenilerek Kurum tarafından çıkarılan Tebliğ ile bu alt yapıları oluşturuluncaya kadar Gelir İdaresi Başkanlığı dışındakilerin sigortalı ilk ve tekrar işe giriş bildiremelerini kağıt ortamında vermeleri uygun görülmüştür (Kurt, 2008, 54).

C. Kamu İdarelerinde Çalışanlar (Memurlar)

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar, **göreve başladıkları veya okullarında öğretime başladıkları tarihten**, kendi hesabına okumakta iken Türk silahlı Kuvvetleri veya Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya başlayanlar ise **bu tarih-**

ten itibaren sigortalı sayılacaklardır. Kanunun 4. maddesinin (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan bu kişileri çalıştıracak işverenler, bu kapsamda ilk defa veya tekrar çalıştırmaya başlattıkları kişileri, sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde **Kuruma e-sigorta yoluyla** bildirmekle yükümlüdür (SSİY, m.11/I).

Yukarıda sayılanlardan, yer değiştirme suretiyle farklı işyerine atananlar ile bir kurumdan diğer kuruma naklen atanarak çalışmaya başlayanlar için sigortalı işe giriş bildirgesi verilmesi gerekmektedir. Ancak, aynı kamu idaresinin farklı birimleri arasındaki naklen tayin ve görevlendirmelerde sigortalı tekrar işe giriş bildirgesi ile bildirim yapılmasına gerek yoktur (Şakar, 2009, 138).

D. Yasal Süresinde Yapılmayan Bildirimler İçin Uygulanacak İdari Para Cezaları

5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların işe giriş bildirelerinin, kanunda belirtilen süreler içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun olarak verilmemesi halinde 5110 sayılı Kanunun 102. maddesinin (1) fıkrasının (a) bendine göre **aylık asgari ücret tutarında idari para cezası** uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Kanunda işe giriş bildirgesinin verilme şekli ve usulünün Kurum tarafından belirleneceği hüküm altına alınmış ve Kurum aylık prim hizmet belgesini zorunlu olarak e-sigorta yoluyla verenler için 4/1-a kapsamındaki sigortalıların işe giriş bildirelerinin e-sigorta yoluyla verileceğini düzenlemiştir. Bu bağlamda aylık prim ve hizmet belgesini e-sigorta yoluyla verenler, işe giriş bildirelerini Kanunda belirtilen yasal süreler içinde kağıt ortamında Kuruma verseler dahi haklarında 5510 sayılı Kanunun 102. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi uyarınca idari para cezası uygulanacaktır.

Belirtmeliyiz ki, asgari ücret tutarında idari para cezası işe giriş bildirelerini kendiliklerinden Kuruma süresi dışında veren işverenlere uygulanmak-

tadır. İşe giriş bildirgesinin yasal süresi içinde verilmediğinin, mahkeme kararından veya Kurumun denetim ve kontrol ile görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için **aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası** uygulanır.

İşyeri esas alınmak suretiyle bildirgenin verilmediğine ilişkin; mahkemenin karar tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespit tarihinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarının rapor tarihinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi veya belgelerin Kuruma intikal tarihinden itibaren bir yıl içinde tekrar bildirge verilmediğinin anlaşılması halinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her bir sigortalı için **aylık asgari ücretin beş katı tutarında idari para cezası** uygulanır (5510, m. 102/I-a/3).

Kanunun 4/I-b kapsamında olanları Kuruma bildirilmekle yükümlü tutulan kurum ve kuruluşların bu yükümlülüğü belirtilen sürelerde yerine getirmemeleri halinde haklarında **aylık asgari ücret tutarında idari para cezası** uygulanır (5510, m. 102/I-g). Kanunun 4/I-c kapsamındaki sigortalıları çalıştıran işverenler çalıştırdıkları sigortalıların işe giriş bildirelerini Kuruma bildirmekle yükümlü tutulmuştur. Ancak bu yükümlülüğü yerine getirmeyen kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili herhangi bir idari yaptırım öngörülmediğinden bu kapsamdaki çalışanların işe giriş bildireleri yasal süresi dışında verilse dahi idari para cezası uygulanamayacaktır (5510., m. 8/VIII).

III- SİGORTALILIĞIN SONA ERMESİ VE İŞTEN AYRILIŞ BİLDİRGESİNİN VERİLMESİ

5510 sayılı Kanunun 4/I-a kapsamındaki çalışanların sigortalılığı işten ayrıldıkları bir diğer ifadeyle hizmet akitleri sona erdiği tarihte biter. İşten çıkan 4/I-a kapsamındaki sigortalıların SGK'na bildirilmesi işe giren sigortalıların bildirilmesinde olduğu gibi işverene yüklenmiş bir sorumluluktur. Bu sorumluluk daha önceleri Bakanlık Bölge Müdürlüklerine ve İş-Kur'a verilen işten ayrılış bildirgesi ile yerine getirilmekteydi. 3 Ağustos 2009 tarihinden itibaren tek bildirme sistemine geçilmesiyle birlikte işten ayrılış bildirgesi SGK'ya e-sigorta yoluyla sigortalının işten ayrıldığı tarihten itibaren 10 gün içinde verilmeye başlanmıştır (Şakar, 2009, 139). İşten ayrılış bildirgesinin hiç verilmemesi, e-sigorta yoluyla verilmemesi (kağıt ortamında verilmesi) yada süresi dışında verilmesi halinde **asgari ücret tutarında idari para cezası** uygulanacağı hüküm altına alınmıştır (5510, m. 102/I-j).

Naklen ve hizmet akdi ilişkisi sona ermeden aynı işverenin kurumun aynı yada başka merkezinde tescil edilmiş diğer işyerinde çalışan sigortalılar için işten çıkış bildirgesinin verilip verilmeyeceğine dair bir hüküm gerek 5510 sayılı Kanunda gerekse 28.08.2008 tarihli SSİY'de bulunmamaktaydı. Ancak yeni hazırlanan ve 12.05.2010 tarihinde yürürlüğe giren yeni SSİY'nin 25. maddesinde, *“Naklen ve hizmet akdi sona ermeden aynı işverenin aynı yada başka ünitelerde tescil edilmiş diğer bir işyerinde çalışmak üzere işten ayrılanlar için veya işyerinin aynı il içinde başka bir ünitenin görev bölgesine nakledilmesi halinde eski işyeri numarası üzerinden yasal süresi dışında verilen sigortalı işten ayrılış bildirgesi de süresinde verilmiş sayılır.”* denilerek bu durumdaki sigortalılar içinde işten ayrılış bildirgesinin verilmesinin gerekli olduğu, ancak bu durumlarda işten ayrılış bildirgesinin yasal verilme süresinden sonra verilmesi halinde ceza uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

Çalışma hayatında işine son verilmesi öngörülen ve e-sigorta yoluyla işten ayrılış bildirgesi verilen işçinin daha sonra tekrar işine dönmesi her

zaman rastlanan bir durumdur. Bunun yanı sıra işveren tarafından işten ayrılış bildirgesine işten ayrılma tarihinin hatalı yazılmasına da sıkça rastlanmaktadır. Bu tür durumlarda e-sigorta yoluyla verilen işten ayrılış bildirgesinin düzeltme amacıyla güncellenmesi yada bildirgenin tamamen iptal edilmesi mümkündür. Ancak bu şekilde işten ayrılış bildirgesinin e-sigorta yoluyla iptali ancak bildirilmiş olan işten çıkış tarihinden itibaren 10 gün içerisinde veya işten çıkış tarihinin ne olduğuna bakılmaksızın işten ayrılış bildirgesinin verildiği gün içerisinde yapılabilir. E-Sigorta yoluyla verilen işten ayrılış bildirelerinde, işten ayrılış tarihinin hatalı yazılması halinde ise düzeltme amacıyla güncelleme yapılması mümkün olmadığı için işten çıkış tarihi hatalı yazılan işten ayrılış bildirgesinin önce iptal edilmesi sonrasında doğru bilgileri içerir yeni bir işten ayrılış bildirgesinin verilmesi gerekir.(Göktaş ve Özdamar, 2010, 180).

IV- SONUÇ

5510 sayılı Kanun kapsamında bir hizmet akdi ile çalışmaları nedeniyle 4/a'lı olarak tabir edilen sigortalıların esas olarak işyerinde çalışmaya başlamadan önce tescillerinin yapılması gerekmektedir. Ancak belli işkollarında yapılan işin niteliğine de bağlı olarak istisnalar getirilmiştir. Bir hizmet akdi-ne bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar yani 4/b'liler için sigortalı sayılmalarını gerektirecek faaliyetleriyle ilgili tescil işlemlerini yapan vergi daireleri, esnaf ve sanatkârlar müdürlükleri, ticaret sicil memurlukları ve ziraat odaları, tescilini yaptıkları sigortalıları Kuruma bildirmekle yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülüğün kanunda belirtilen sürelerde yerine getirilmemesi durumunda ise işverenler ve işyeri sahipleri hakkında asgari ücret ile asgari ücretin beş katı tutarında değişen idari para cezalarının uygulanması söz konusudur.

İşten ayrılan 5510 sayılı Kanununun 4/I-a kapsamındaki sigortalıların bildirimini tıpkı işe giren sigortalıların bildirimlerinin yapılmasında olduğu gibi

işverene yüklenmiş bir ödevdir. Bu ödev daha önce İş-Kur'a ve Bakanlığa verilen işten ayrılış bildirgesi ile yerine getirilirken 3 Ağustos 2009 tarihinde tek bildirge sistemine geçildikten sonra işten ayrılış bildirgesi SGK'ya e-sigorta yoluyla sigortalının işten ayrıldığı tarihten itibaren 10 gün içinde verilmeye başlanmıştır. İşten ayrılanların bildiriminde tek bildirge sistemine geçilmesiyle bu bildirimlerin 10 günlük yasal süresi içinde yapılmaması halinde asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacağı kanun içinde düzenlenmiştir.

KAYNAKÇA

Göktaş, Murat ve Özdamar, Murat (2010). “Sigortalı İşe Giriş ve İşten Ayrılış Bildirgesinin e-Sigorta Yoluyla İptal Edilmesi”. Yaklaşım Dergisi 210 (2010).

Güzel, Ali ve ötekiler (2009). **Sosyal Güvenlik Hukuku**. İstanbul: Beta Yayınevi.

Kurt, Resul (2008). **Sosyal Güvenlik Reformu Rehberi**. İstanbul: Tiem Yayıncılık.

Kuruca, Mustafa ve ötekiler (2008). **Sosyal Güvenlik Rehberi**. İstanbul: İSMMMO.

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği (12.05.2010) Ankara: Resmi Gazete (27579 sayılı)

Şakar, Müjdat (2009). **Sosyal Sigortalar Uygulaması**. İstanbul: Beta Yayınevi.

T.C. Yasalar. (16.05.2006) **5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (26200 sayılı)

T.C. Yasalar. (08.05.2008) **5510 Sayılı Kanunda değişiklik yapan 5754 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (26870 sayılı)

Tuncay, A. Can ve Ekmekçi, Ömer (2009). **Sosyal Güvenlik Hukukunun Esasları**. İstanbul: Legal Yayınevi.